

Psoriasis

Onderwijs Dokters-Assistenten

Dr C.J.W. van Ginkel, dermatoloog
U-consultancy, Tiel, oct 2016

Psoriasis : algemeen(1)

- ▶ Komt veel voor (1 op 50)
- ▶ Begin vaak puberteit
- ▶ Vaak weinig, weinig klachten
- ▶ Vaak: nooit naar dokter
- ▶ Jeuk, schilfering, “ziet er niet uit”
- ▶ Zelden gezicht
- ▶ Komen en gaan
- ▶ Goed te behandelen

Psoriasis : algemeen(2)

- ▶ Niet besmettelijk
- ▶ Wel erfelijk: ca 50% patiënten heeft 1^e graads met psoriasis
- ▶ Nooit maligniteit
- ▶ Huid, nagels en soms gewrichten (20%)

Psoriasis

1. Klinisch; hoe ziet het eruit ?

2. Vormen ?

3. Wat is psoriasis? Oorzaak?

4. Behandeling

Klinisch

- ▶ Scherp begrensde
- ▶ Rood-schilferende, wat verdikte plekken
(erythemato-squameuze plaques)
- ▶ Vooral: ellebogen, knieën en boven de billen
- ▶ Soms jeuk
- ▶ Altijd witte schilfers

Klinisch (2)

- ▶ Koebner-fenomeen :
 - ▶ = beschadiging/prikkel geeft psoriasis
- ▶ Kaarsvet-fenomeen
 - ▶ = bij krabben wordt plek witter
- ▶ PASI-score: Psoriasis Area Severity Index
0 - 72

Effect krabben: het Koebner fenomeen

	Head						Arms						
Area	0%	<10%	10-29%	30-49%	50-69%	70-89%	0%	<10%	10-29%	30-49%	50-69%	70-89%	90-100%
Erythema (redness)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		
Induration (thickness)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		
Desquamation (scaling)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		
	Trunk						Legs						
Area	0%	<10%	10-29%	30-49%	50-69%	70-89%	0%	<10%	10-29%	30-49%	50-69%	70-89%	90-100%
Erythema (redness)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		
Induration (thickness)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		
Desquamation (scaling)	0	1	2	3	4		0	1	2	3	4		

Alleen huid ? Ook nagels

- ▶ Nagels:
 - ▶ Olievlek
 - ▶ Putjes
 - ▶ Loslating (onycholysis)
 - ▶ Verdikking (subunguale hyperkeratosis)
- ▶ Ca 50-80%
- ▶ DD onychomycose

Psoriasis en gewrichten

- ▶ Artritis psoriatica (Psoriasis arthropathica)
- ▶ Artritis: dik, warm, pijnlijk, stijf.
- ▶ Vooral kleine gewrichten:
 - ▶ Vingers
 - ▶ Tenen
- ▶ Soms alleen artritis, later huidklachten en/of nagelafwijkingen
- ▶ Ca 20% van psoriasis patiënten
- ▶ Rheumatoloog >> dermatoloog

Psoriasis

- ▶ 1. Klinisch; hoe ziet het eruit ?
- ▶ 2. Vormen ?
- ▶ 3. Wat is psoriasis? Oorzaak?
- ▶ 4. Behandeling

Vormen/types?

- ▶ Psoriasis vulgaris of plaque psoriasis
- ▶ Psoriasis inversa: plooien : geen schilfers
oksel, onder de borsten, navel, liezen, genitaal en
bilnaad
- ▶ Arthritis psoriatica: plus gewrichten

Psoriasis guttata

- ▶ Groot als een gutta = druppel
- ▶ Acuut /binnen 24 uur
- ▶ Vaak na keelontsteking
- ▶ R/ antibioticum

PPP = psoriasis pustulo palmoplantaris

- ▶ M.Andrews-Barber
- ▶ Handen en/of voeten
- ▶ Groengele pustuls
- ▶ Bruine vlekken
- ▶ Vrouwen > mannen; 40-60 jr

Psoriasis

- ▶ 1. Klinisch; hoe ziet het eruit ?
- ▶ 2. Vormen ?
- ▶ 3. **Wat is psoriasis? Oorzaak?**
- ▶ 4. Behandeling

Wat is psoriasis ?

- ▶ Epidermis: te snelle deling van de hoorncellen (keratinocyten) met onvoldoende uitrijping te veel hoorn (dik en schilfers)

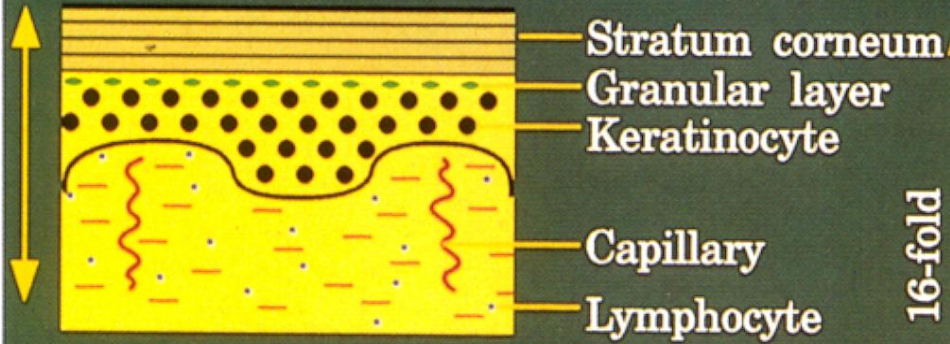
plus

- ▶ Dermis: immuniteitsreactie/ontsteking/invasie leukocyten

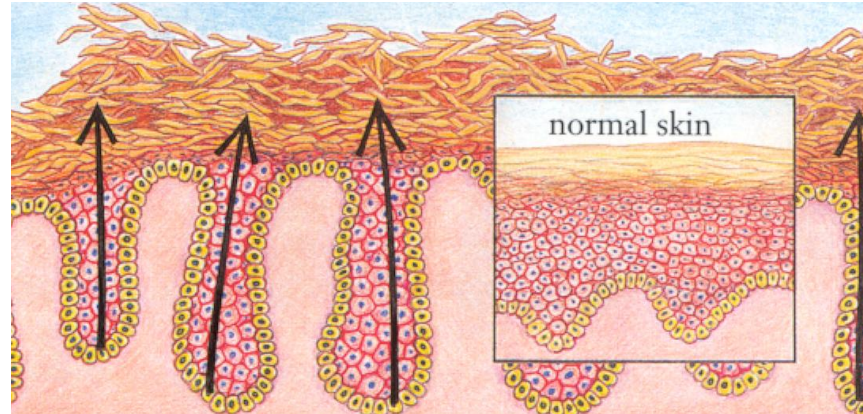
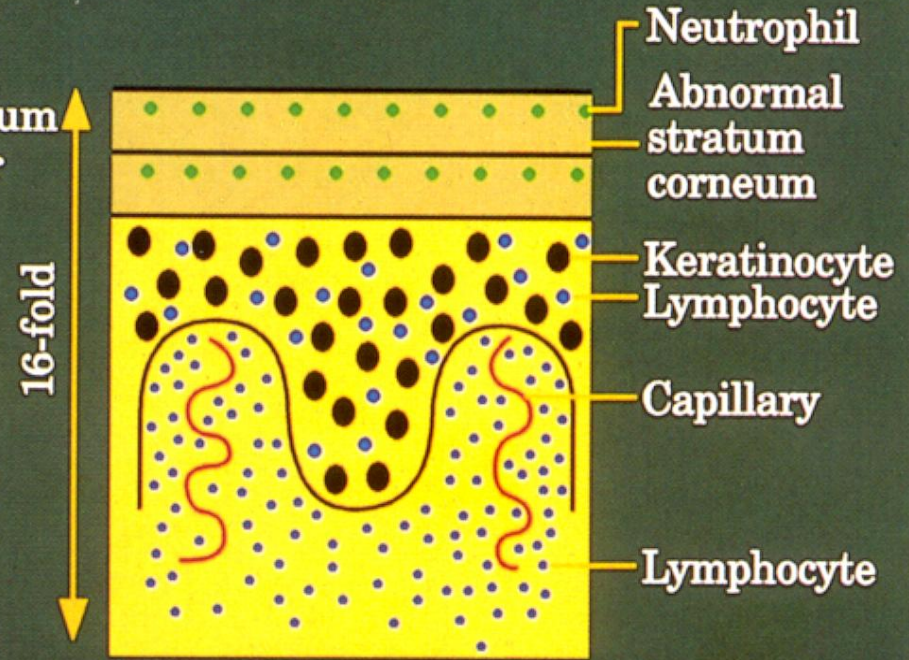

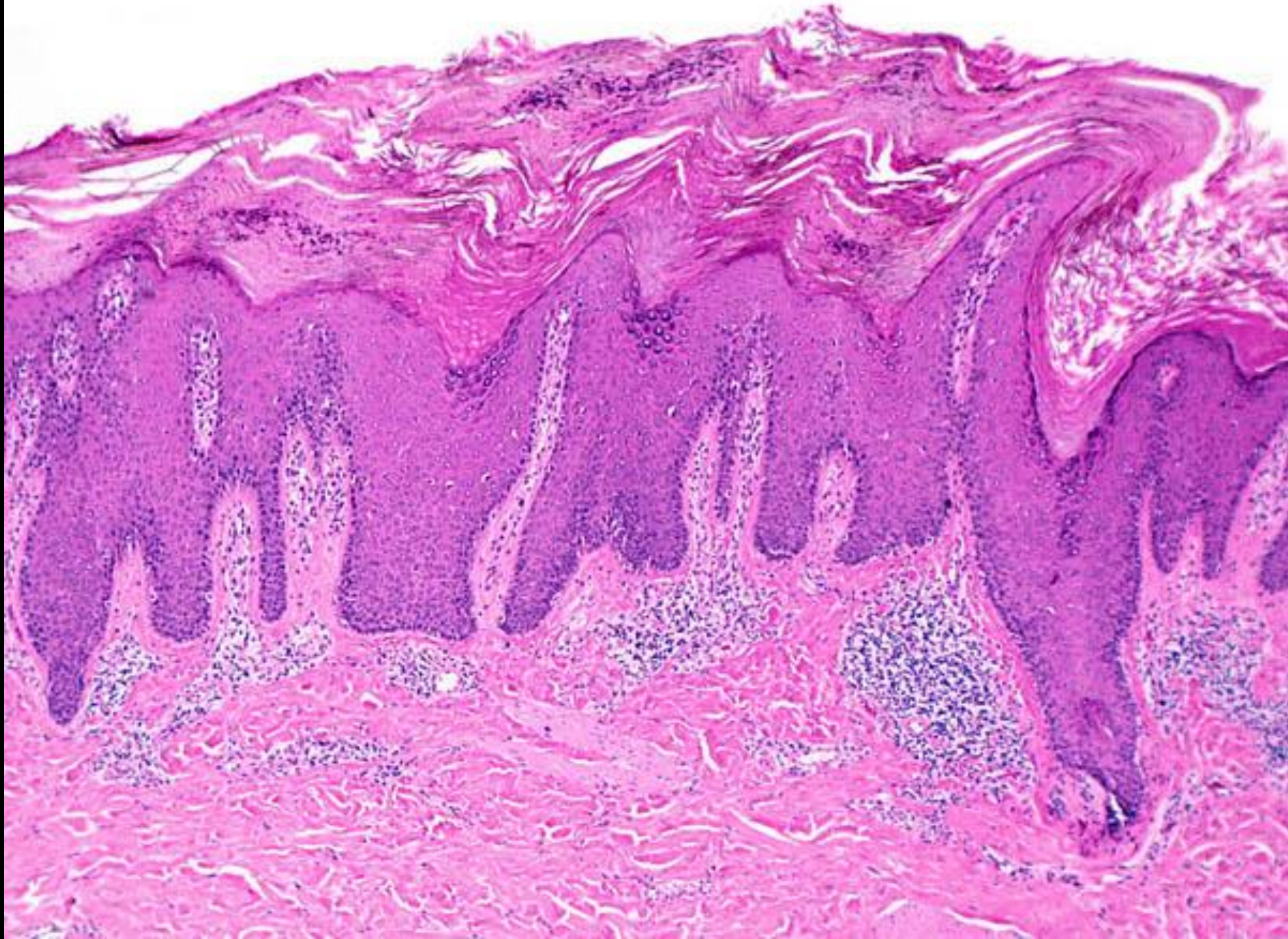
rood en warm

Normal

Psoriasis

Pauze

Psoriasis

1. Klinisch; hoe ziet het eruit ?

2. Vormen ?

3. Wat is psoriasis? Oorzaak?

4. Behandeling

Behandeling

1. lokaal (“smeren”)
2. lichttherapie
3. tabletten
4. biologics (“injecties”)

Locaal

- ▶ Corticosteroiden (“hormonen”)
 - ▶ Clobetasol (Dermovate®), Elocon, betamethason, fluticason
 - ▶ Topicorte®
- ▶ Vit D3 /calcipotriol
 - ▶ Dovobet ®
- ▶ Emolliens (“vettigheid”), soms met 5-10% salicylzuur

- ▶ Teer : verouderd. Wel teershampoo (Denorex)
- ▶ Cignoline/ dithranol : “short-contact” Paarse vlekken.

Lichttherapie

- ▶ UV-B (narrow band of UVB1)
 - ▶ 3x/wk a max 3 mnd
 - ▶ Meestal hele lichaam (kabine of ligbank), UVB-kam
 - ▶ Effectief/kost veel tijd
 - ▶ Thuisbehandeling
- ▶ PUVA: Tabletten (psoraleen) plus UV-A
 - ▶ Verouderd
 - ▶ Zeer effectief
 - ▶ Risico huidkanker.

Lichttherapie

- ▶ Dode Zee kuur
 - ▶ Veel UV licht
 - ▶ Effect extreem zoute water
 - ▶ Wellness/vakantie-sfeer

Tabletten (systemisch)

- ▶ Ciclosporine (Neoral®)
 - ▶ Cave: Hypertensie en nierfunctie
 - ▶ Uit tranplantatiegeneeskunde

- ▶ Methotrexaat
 - ▶ 1x/wk ; tab of injectie
 - ▶ uit reumatologie
 - ▶ Cave: Bloed en leverfunctie

Tabletten (systemisch)

- ▶ Acitretinezuur (Neotigason)
 - ▶ Leverfunctie en lipides in bloed
 - ▶ Droge lippen
 - ▶ Teratogeen
 - ▶ Geen effect op gewrichtsklachten
- ▶ Fumaarzuur
 - ▶ Niet-geregistreerd
 - ▶ Lever- en nierfunctie

Biologics

- ▶ Eiwitten: via injectie
- ▶ Zeer effectief
- ▶ Zeer selectief; dus nauwelijks bijwerkingen
- ▶ Zeer prijzig ca €15.000 per jr

Biologics

- ▶ Etanercept (Enbrel®) 1-2x/wk
- ▶ Adalimumab (Humira®) : 1x/2wk
 - ▶ Afname 75% PASI-score ca 50%

Biologics(2)

- ▶ Ustekinumab (Stelara®) 1x/3 mnd
 - ▶ Afname 75% PASI-score ca 80%
- ▶ Secukinumab (Cosentyx®) 1x/mnd
 - ▶ Afname 75% PASI-score ca 90%
- ▶ Ixekizumab (Taltz®)1x/mnd

Impact van Psoriasis

- ▶ Jeuk/ slecht slapen/ dysfunctioneren
- ▶ Schilfers op kleren, bank, bed enz
- ▶ Huid is visitekaartje
 - ▶ Kennismaken, verjaardagsvisite
 - ▶ Werk/ Representatief beroep
 - ▶ Blote omgeving: strand, zwembad, sauna;
 - ▶ Vermijden, aanstaren, nawijzen
 - ▶ Bedekkende kleding

Impact van Psoriasis (2)

- ▶ Relatievorming
 - ▶ Uit de kleren/sexualiteit
- ▶ Schaamte / negatief zelfbeeld / sociaal geïsoleerd
- ▶ Bezoek kapper: is niet besmettelijk

An elephant is standing in a savanna landscape. The elephant is positioned in the center-right of the frame, facing left. It is surrounded by tall grass and dense green bushes. In the background, there are several tall, thin trees with light-colored bark. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day. A white rectangular box with the text "Einde Verhaal" is overlaid on the bottom center of the image.

Einde Verhaal